

FMS 2019-43
ISBN 978-9935-9478-9-5
ISSN 2547-8060

FERÐA
MÁLA
STOFA

ICELANDIC
TOURIST
BOARD

FERÐAMÁLARANNSÓKNIR

TOURISM RESEARCH IN ICELAND

DESEMBER 2019

Rekstur og efnahagur í ferðapjónustu 2018

Jóhann Viðar Ívarsson, *rannsókn- og tölfræðisvið Ferðamálastofu*

© Ferðamálastofa 2019

Útgefandi: Ferðamálastofa - Geirsgötu 9, 101 Reykjavík / Hafnarstræti 91, 600 Akureyri
Netfang: upplýsingar@ferdamalastofa.is
Veffang: www.ferdamalastofa.is

Titill: Rekstur og efnahagur í ferðaþjónustu 2018
Höfundur: Jóhann Viðar Ívarsson

Kápa: Porthönnun

Númer: FMS 2019-43
ISBN: 978-9935-9478-9-5
ISSN: 2547-8060

Öll réttindi áskilin. Skýrsluna má ekki afrita með neinum hætti, svo sem með ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á annan sambærilegan hátt, að hluta eða í heild, án skriflegs leyfis útgefanda.

Um þessa útgáfu

- Greiningin sem hér fer á eftir byggir einkum á nýbirtum upplýsingum Hagstofu Íslands um rekstur og efnahag atvinnugreina í íslenska viðskiptahagkerfinu á árinu 2018. Byggir Hagstofan á skattframtölum fyrirtækja landsins. Utan mengisins er lyfjaframleiðsla, fjármála- og váttryggingastarfsemi og opinber starfsemi. Í birtingunni er t.d. ekki fyrirtækjarekstur í heilbrigðisþjónustu eða fræðslustarfsemi. Hins vegar eru þar upplýsingar um rekstur og efnahag þeirra atvinnugreina sem til samans mynda heild sem kölluð er einkennandi greinar ferðaþjónustu. Í greiningunni sem hér fer á eftir er bæði fjallað um þróun stærða fyrir einkennandi greinar ferðaþjónustu sem heildar og nokkrar helstu greinar ferðaþjónustu sérstaklega, eftir því sem upplýsingar frá hagstofunni leyfa.
- Rétt er að hafa í huga að gögnin sem að baki liggja eru ekki alltaf fullkomin. T.d. innihalda tölur hagstofu um farþegaflutninga með flugi ekki bara flug til og frá landinu og innanlands heldur einnig skiptifarþega íslenskra flugfélaga og farþegaflutninga þeirra á milli tveggja staða erlendis, sem hafa ekkert með Ísland að gera. Þá hafa veitingastaðir meirihluta tekna frá landsmönnum, þótt þeir séu einnig órjúfa hluti ferðaþjónustu, en birtar eru heildartölur.
- Við á Rannsókn- og tölfræðisviði Ferðamálastofu viljum mjög gjarna fá frá lesendum ábendingar um bætingu á umfjöllun, villur eða annað sem lesendum dettur í hug. Sendið okkur línu þar um eða annað á netfangið johann@ferdamalastofa.is.

Stutt samantekt

- Fyrirtækjum og launþegum í einkennandi greinum ferðaþjónustu og viðskiptahagkerfinu í heild fækkaði lítillega á árinu 2018 í samburði við fyrra ár. Heildartekjur ferðagreina og hagkerfisins alls jukust hins vegar nokkuð á milli ára.
- Arðsemi í einkennandi greinum ferðaþjónustu hefur farið minnkandi frá árinu 2016. Rekstrarerfiðleikar í farþegaflugi lituðu einkum niðurstöður ársins 2018 og höfðu einnig neikvæð áhrif 2017. Ef flugið er undanskilið hefur arðsemi ferðagreina verið ásættanleg að meðaltali en engu að síður farið minnkandi frá 2016.
- Ef flugið er tekið til hliðar hefur samspil sterks gengis íslensku krónunnar og innlendra hækkana á helstu þáttum rekstrarkostnaðar einkum leitt til lækkunar arðsemi. Sterkt gengi ISK 1) dregur úr tekjum íslenskra ferðaþjónustufyrirtækja í krónum fyrir hverja selda þjónustueiningu sem verðlögð er í erlendum gjaldmiðli; 2) Gerir Ísland að dýrari áfangastað ferðamanna sem dregur úr spurn eftir ferðum hingað til lands og eyðslu erlendra ferðamanna á meðan á dvöl stendur, mælt í krónum.

Stutt samantekt, frh.

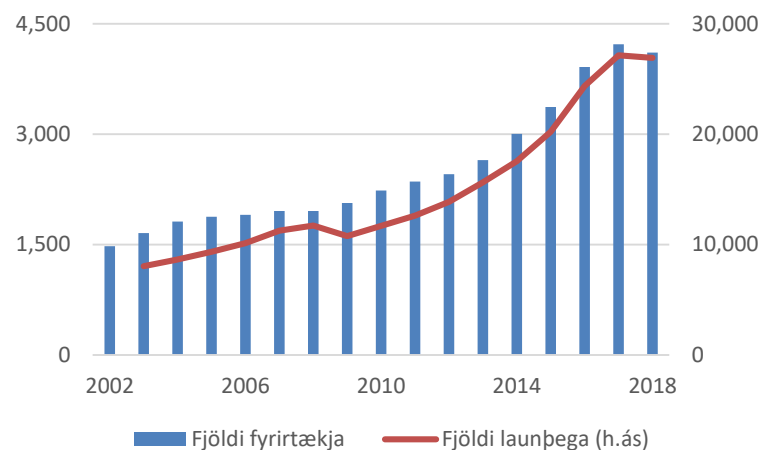
- Frá árinu 2016 hafa allir helstu kostnaðarþættir rekstrar farið hækkandi sem hlutfall tekna í ferðaþjónustu, ekki aðeins launin.
- Ferðaþjónusta hefur byggt mikið undir fjárstyrk sinn frá hruni. Hann hefur hinsvegar farið dvínandi frá 2016. Mestu munar hér um taprekstur í flugi á árinu 2018.
- Á árinu 2019 hefur innlendur kostnaður í rekstri haldið áfram að hækka, þótt talsvert hafi dregið úr hraða launahækkana, og krónan er enn allsterk. Á sama tíma hefur ferðamönnum hingað til lands fækkað um í kringum 14% frá fyrra ári, ekki síst vegna minna farþegaflugs til landsins. Tölur benda til að tekjur ferðaþjónustufyrirtækja hafi ekki lækkað jafnmikið en eftir stendur lykilspurningin um hvernig arðsemin hefur þróast. Miðað við þróun lykilforsendna, sbr. að ofan, er tvísýnt um hana.
- Íslensk ferðaþjónustufyrirtæki hafa að meðaltali verið mjög smá og ekki stækkað að marki á liðnum árum. Minnkandi arðsemi í greininni setur pressu á fyrirtækin að hagræða eftir bestu getu, m.a. með myndun stærri rekstrareininga, þar sem kann að vera hægt að lækka kostnaðarhlutföll, efla sérþekkingu, styrkja markaðsstarf, stytta dreifileiðir o.fl. Þá er sjálfvirknivæðing þjónustu mikilvægt mál fyrir ferðagreinarnar.

Fyrirtækjum og launþegum í ferðapjónustu fækkaði árið 2018 - í fyrsta sinn um árabíl

- Þau tíðindi urðu á árinu 2018 að fyrirtækjum í einkennandi greinum ferðapjónustu fækkaði í fyrsta sinn frá fyrra ári svo langt aftur sem gögn okkar ná til eða ársins 2002.
- Fyrirtæki í ferðapjónustu 2018 skv. skattframtölum voru 4.108 talsins og 115 fyrirtækjum eða 2,7% færri en 2017. Mest hlutfallsleg fækkun varð hjá bílaleigum eða 9,6%, 7% hjá hópbifreiðafyrirtækjum og gististöðum fækkaði um 4,5% (hótelum og gistiheimilum 5,7%). Ferðaskipuleggjendum fjölgaði h.v. um 1,8% og veitingastöðum um 1,6%. Óbreyttur fjöldi fyrirtækja starfaði í flugi.
- Launþegum í einkennandi greinum ferðapjónustu fækkaði einnig á milli ára 2018 skv. gögnunum. Það hefur ekki gerst síðan á eftirhrunsárinu 2009. Launþegar töldust 26.912 talsins árið 2018 og hafði fækkað um 224 frá fyrra ári. Hlutfallslega er það mjög hófleg fækkun eða 0,8%.

Fjöldi fyrirtækja og launþega í einkennandi greinum ferðapjónustu 2002-18

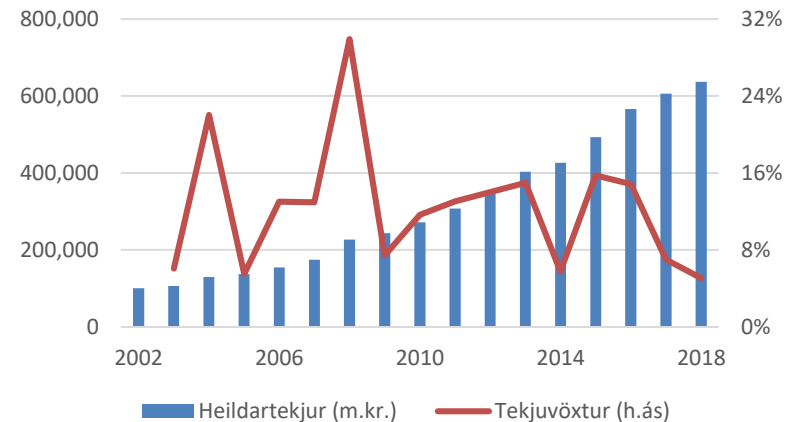
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Í gögnunum frá hagstofu er fjöldi launþega fyrir hvert ár skilgreindur svo: Meðaltalsfjöldi launþega þá mánuði sem greidd eru laun skv. staðgreiðsluskrá. Ekki er gerður greinarmunur á hlutastörfum og fullum störfum.

Þrátt fyrir fækkun héldu heildartekjur áfram að vaxa

- Þrátt fyrir að fyrirtækjum í einkennandi greinum ferðaþjónustu hafi fækkað um 2,7% á milli áráanna 2017 og 2018 jukust heildartekjur þeirra hins vegar um 5,1% á sama tíma.
- Sömu þróun má sjá í viðskiptahagkerfi Íslands í heild. Fyrirtækjum fækkaði um 2,8% milli áráanna 2017 og 2018 og launþegum fækkaði um 3,7% en tekjur hagkerfsins jukust hins vegar um 6,2%.
- Tekjur jukust mest í flugi eða 9,1%, hjá ferðaskipuleggjendum 7,3%, hópferða fyrirtækjum 4,2% og í gistingu 3,1% (hótel og gistiheimili 4,1%). Tekjur bílaleiga drógust hins vegar saman um 1,2% og hjá veitingastöðum um 1%.
- Ferðaþjónustufyrirtæki sem heild hafa náð sleitulausum vexti tekna ár frá ári allt það tímabil sem þessi greining nær til, allt frá árinu 2002.

Þróun tekna og tekjuvaxtar í ferðaþjónustu 2002-18

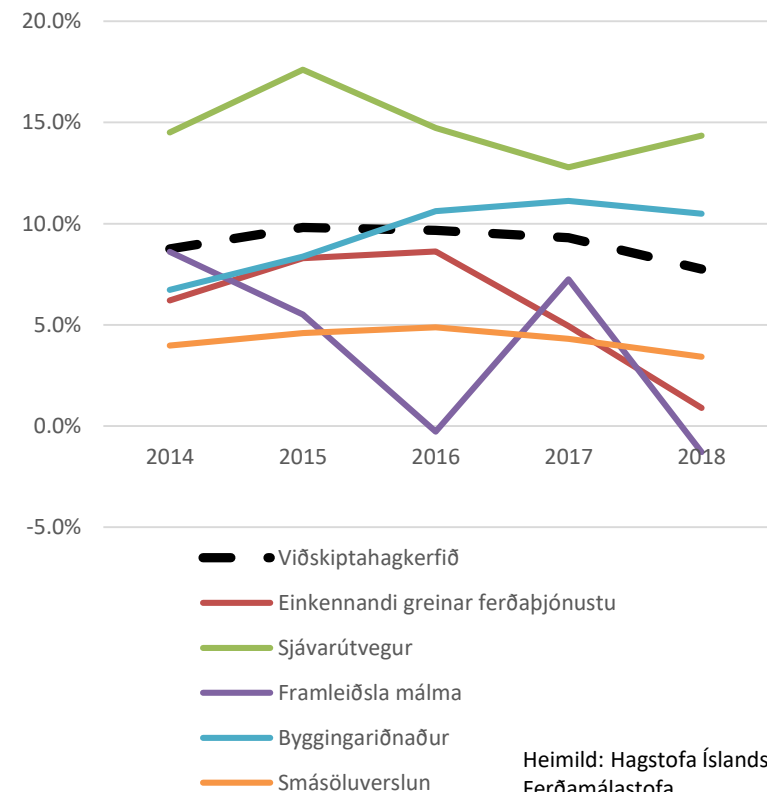

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Rekstrarerfiðleikar í farþegaflugi lita mjög afkomu ferðagreina sem heildar...

- Hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT) af tekjum í einkennandi greinum ferðapjónustu er vaxandi og nálægt arðsemi hagkerfisins 2014-2016.
- Árin 2017-2018 hríðlækkar arðsemi þessara greina sem heildar. Árið 2018 er EBIT% komin niður í 0,9%, úr 8,6% 2016. Hlutfall hagkerfisins er á sama tíma 7,8% og 14,4% í sjávarútvegi.
- Meginástæður minni arðsemi eru vandræði í flugrekstri. Aðrar ferðagreinar stóðu mun betur (sjá næstu glæru) en sterk króna og umtalsverð hækkun rekstrarkostnaðar snerti þær allar.
- Taprekstur í flugi er alveg sér á parti 2018. EBIT% þess mælist -8,6% það ár. Ef tekið er einfalt meðaltal EBIT hlutfalls annarra ferðagreina á sama ári nemur það 7,8%, sama og fyrir viðskiptahagkerfið í heild.
- Rétt er að taka fram að í gögnum hagstofu eru öll íslensk flugfélög sem flytja farþega, hvort sem þau flytja þá til/frá og innan Íslands eða ekki. Rekstrarleg áhrif pílagraímaflugs koma því t.d. þar fram sem og skiptifarþega.
- Meðalarðsemi ferðapjónustugreina 2014-18, mælt með EBIT af tekjum, er um 5,8%. Í flugi er hún 1,9% en öðrum ferðagreinum 8,5%. Í sjávarútvegi er hún 15%, 9% í byggingariðnaði og 4% í smásöluverslun og málmframleiðslu.

EBIT/tekjur í viðskiptahagkerfinu og nokkrum megingreinum 2014-18

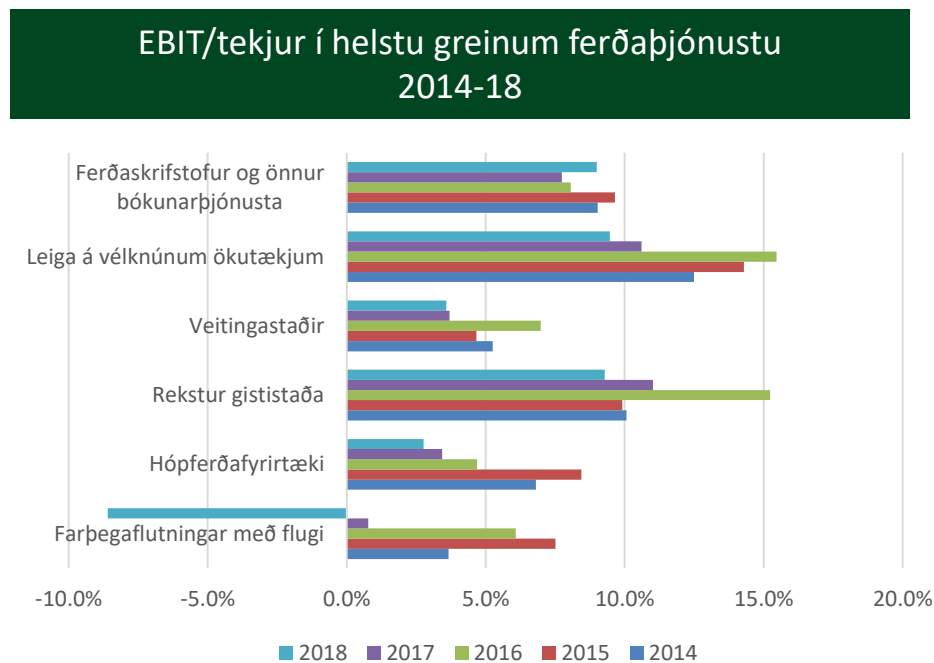
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

...en stakar greinar ferðapjónustu skila betra búi

- Arðsemi gistingar náði hámarki 2016 í 15,2% en hafði lækkað í 9,3% 2018. Meðalarðsemi fimm ára var 11,1%. Mjög svipuð þróun sést hjá veitingastöðum. Þeir toppa 2016 í 7% en fara niður í 3,6% 2018; meðalarðsemi 4,8% EBIT 2014-18.
- EBIT hlutfall bílaleiga óx 2014-16, þegar það fór í 15,5% en lækkaði í 9,5% 2018. Meðalarðsemi 12,5%. Rekstur hópferða fyrirtækja hefur farið dalandi. EBIT 2018 var 2,8%, meðaltal 5,2%.
- Flug toppar 2015 í 8% EBIT en komið í -8,6% 2018, eina greinin með neikvætt EBIT. Meðalarðsemi 2%.
- Arðsemi bóknar hækkaði 2018 á milli ára, úr 7,7% í 9%. Bókanir sýna líka stöðugustu arðsemina í ferðapjónustu sl. fimm ár. Meðal EBIT% var 8,7%.

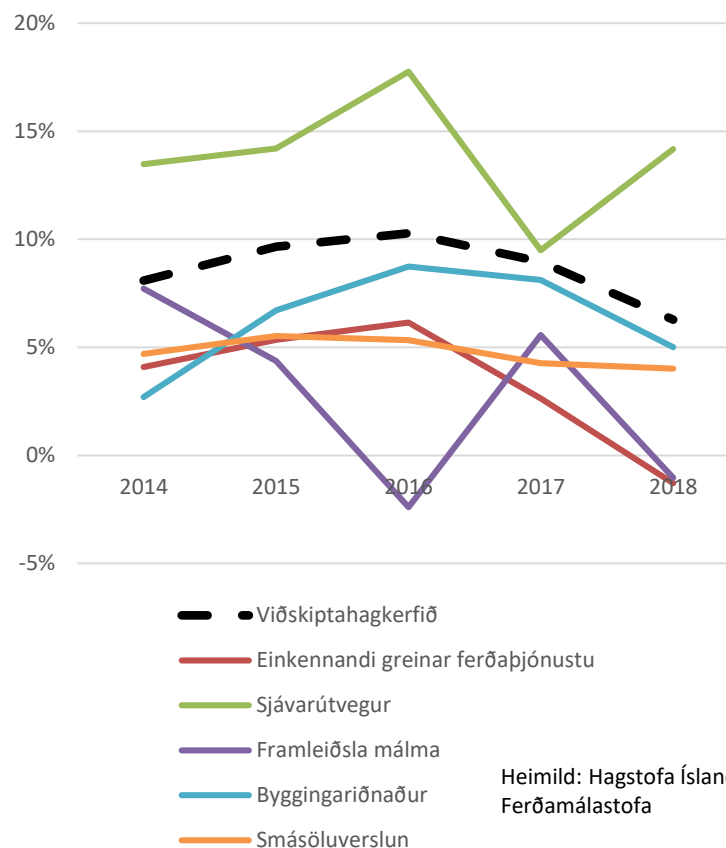
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Nettótap í ferðapjónustu (með flugi) og málmframleiðslu en aðrar megingreinar í plús

- Ef horft er til nettóhagnaðar eru einkennandi greinar ferðapjónustu með flugi reknar með tapi 2018 sem nemur -1,3% af tekjum, sem og málmframleiðsla (-1%), m.v. gögn hagstofu. Nettóarðsemi fer hratt lækkandi frá 2016 líkt og á fyrri glæru (EBIT/tekjur) og einkum af sömu ástæðu – fluginu. Aðrar greinar ferðapjónustu skiluðu mun betra búi (sjá næstu glæru).
- Nettóarðsemi viðskiptahagkerfisins í heild hefur einnig farið lækkandi á þessum tíma, úr 10,3% 2016 í 6,3% 2018.
- Meðalhagnaður ferðapjónustu 2014-18 er um 3,4%. Án flugs er einfalt meðaltal ferðagreina 4,1%. Í sjávarútvegi er hann 13,8%, 6,3% í byggingariðnaði, 4,8% í smásöluverslun og 2,8% í málmframleiðslu.
- Hagnaðarhlutfall hagkerfisins 2018 var 6,3%. Einfalt meðaltal ferðapjónustu að fluginu undanskildu nam 2,4% en í fluginu -7,9%. Hlutfallið var 14,2% í sjávarútvegi, 5,0% í byggingariðnaði, 4,0% í smásöluverslun og -1,0% í framleiðslu málma.

Nettóhagnaður/tekjur í viðskiptahagkerfinu og nokkrum megingreinum 2014-18

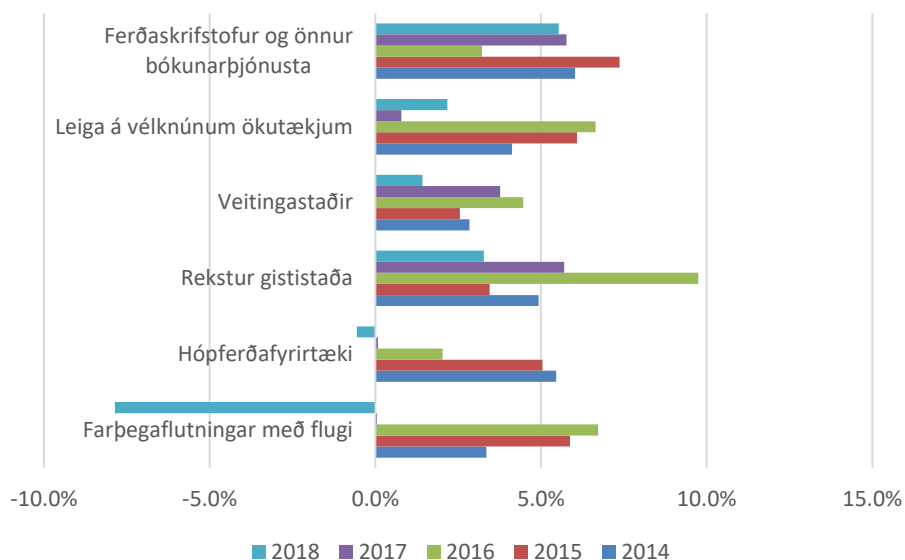
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Þó jákvæður en lækkandi nettóhagnaður í öllum greinum ferðapjónustu nema flugi og hópferðum

- Flugið er alveg sér á parti í ferðapjónustu; rekið með nettótapi 2018 (-7,9%) og á núlli 2017. 2017 var hagnaðarhlutfall WOW orðið -4,5% en Icelandair skilaði +2,7%.
- Nettóhagn. gistingar toppaði 2016 í 9,8% en hafði lækkað í 3,3% 2018. Meðalarðsemi fimm ára er 5,4%.
- Veitingastaðir toppa 2016 í 4,5% en eru komnir niður í 1,4% 2018, með meðalhagnað 3,0% 2014-18.
- Hagnaðarhlutfall bílaleiga náði hámarki í 6,6% 2016 en hafði lækkað í 2,2% 2018. Meðalarðsemi 2014-18 er 4,0%.
- Hópferðafyrirtæki hafa verið á niðurleið sl. fimm ár. Hagn. hlutfall þeirra 2018 var -0,6% og 2017 var á núlli. Meðalhagn. sl. fimm ár er 2,4%.
- Nettóhagn. bóknar var 5,5% 2018 en verst 2016 (3,2%). Skera sig úr að þessu leyti. Meðalhagn. 2014-18 er 5,6%.

Nettóhagnaður/tekjur í helstu greinum ferðapjónustu 2014-18

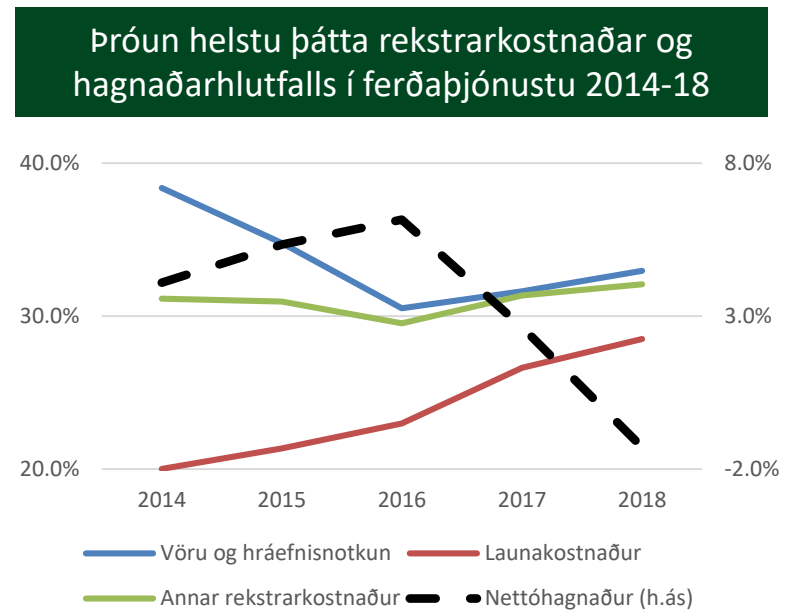

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Þróun helstu þátta rekstrarkostnaðar í einkennandi greinum ferðapjónustu 2014-18

- Launakostnaður hefur farið hækkandi hjá fyrirtækjum í ferðapjónustu á hverju ári síðustu fimm ár. 2014 nam hann 20 aurum af krónu sem aflað var en á árinu 2018 var hlutur launa orðinn 28,5%. Það er 42,5% aukning.
- Annar rekstrarkostnaður, einkum vöru- og hráefnisnotkun, lækkar hlutfallslega 2014-16 en frá árinu 2016 hækkar hann einnig. Hækkandi hlutfall kostnaðarþátta hefur leitt til lækkandi arðsemi í einkennandi greinum ferðapjónustu. 2018 voru fyrirtæki í greinunum – að fluginu meðtöldu - rekin með nettótapi sem nam 1,3% af tekjum að meðaltali skv. skattframtölum en höfðu verið með 6,2% nettóhagnað af tekjum aðeins tveimur árum fyrr, á árinu 2016. Það var raunar arðsamasta árið í geiranum svo langt aftur sem tölur okkar ná, eða til ársins 2002.
- Án flugs var einfalt meðaltal megingreina ferðapjónustu sem hér eru skoðaðar 2,4% 2018, úr 5,2% 2016. Í fluginu var nettóhagnaður 2018 - 7,9%. Á fyrstu 9m 2018 skilaði WOW -7,4% tapi og Icelandair tapaði -3,7% af tekjum á árinu.

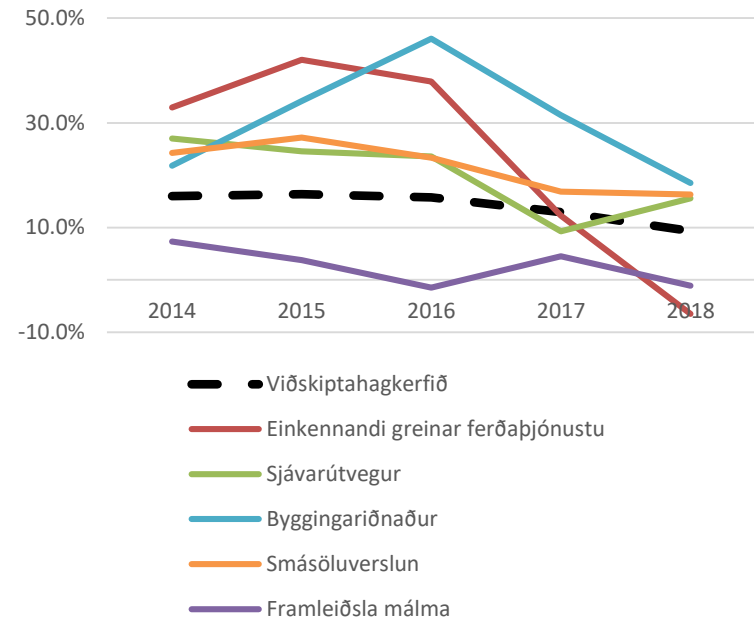
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Arðsemi eiginfjár í ferðapjónustu yfir meðaltali hagkerfis – að fluginu undanskildu

- Arðsemi þess eigin fjár sem bundið er í viðskiptahagkerfinu og megingreinum þess hefur almennt lækkað síðan 2016. Lækkunin er áberandi mest í ferðapjónustugreinum, sbr. myndina hér til hliðar en enn og aftur þarf að hafa í huga að rekstarvandræði í flugi lita þá mynd mjög mikið
- Ferðapjónustan sýndi í heild neikvæða arðsemi eiginfjár á árinu 2018, -6,5%, ásamt málmframleiðslu, -1,1%. Einfalt meðaltal ferðagreina utan flugsins var 11,8%, yfir meðaltali hagkerfisins, en flugið sýndi -50,5% arðsemi. Á sama ári náði byggingariðnaður 18,5% arðsemi, smásöluverslun 16,3% og sjávarútvegur 15,6%. Viðskiptahagkerfið í heild sýndi 9,3% arðsemi eiginfjár.
- Til samanburðar var arðsemi eiginfjár í ferðapjónustu á árinu 2015 42,0%, í byggingariðnaði 34,1% og sjávarútvegi 24,6%. Viðskiptahagkerfið 2015 náði 16,4% ávöxtun á eiginfé.

Arðsemi eiginfjár í viðskiptahagkerfinu og nokkrum megingreinum 2014-18

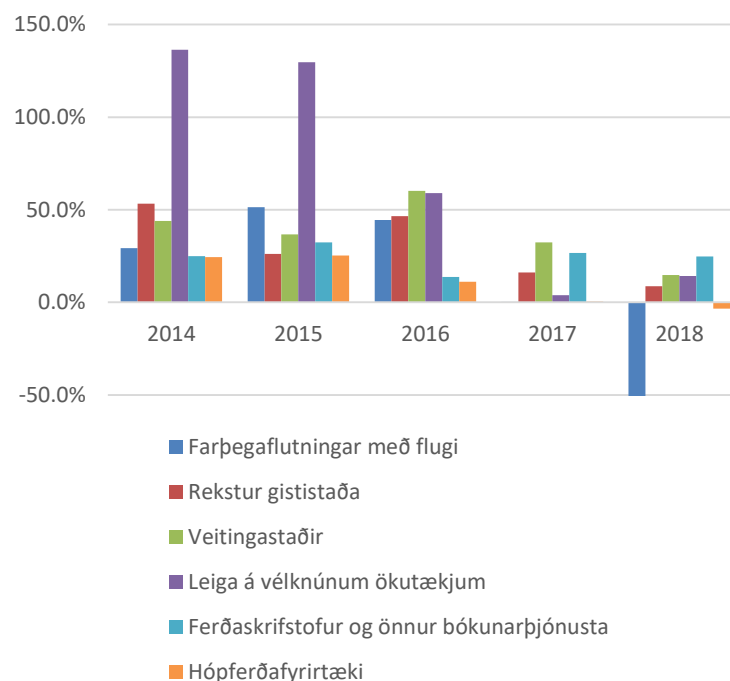
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Arðsemi eiginfjár ásættanleg í ferðagreinum nema flugi, hópferðum og etv. gistipjónustu 2018

- Arðsemi eiginfjár var áberandi hæst hjá bílaleigum á árunum 2014-16, að meðaltali 108% á ári. Mikið fall varð á árinu 2017 þegar arðsemin reyndist 3,8%. Á árinu 2018 vænkaði hagur þeirra heldur á ný þegar arðsemi eiginfjár var 14,3%. Fimm ára meðaltal bílaleiga er 68,7%.
- Hæstu arðsemi á árinu 2018 sýndu ferðaskrifstofur og aðrar bókunarpjónustur eða 24,7%. Þær hafa náð tveggja stafa arðsemi öll fimm árin með meðaltal upp á 24,5%.
- Veitingastaðir náðu 14,8% arðsemi 2018 og 37,6% að meðaltali á fimm árum.
- Rekstur gististaða skilaði 8,6% 2018 en 30,1% að meðaltali 2014-18.
- Hópferðafyrirtæki búa við síversnandi rekstur á síðustu árum, sem skilaði -3,4% arðsemi 2018. Meðaltal 2014-18 er 11,6%.
- Flugið er alveg sér á báti hér sem annars staðar í arðsemi: Hún var -50,5% 2018 og 0,3% 2017 en 41,7% að meðaltali 2014-16.

Arðsemi eiginfjár í helstu greinum ferðapjónustu 2014-18

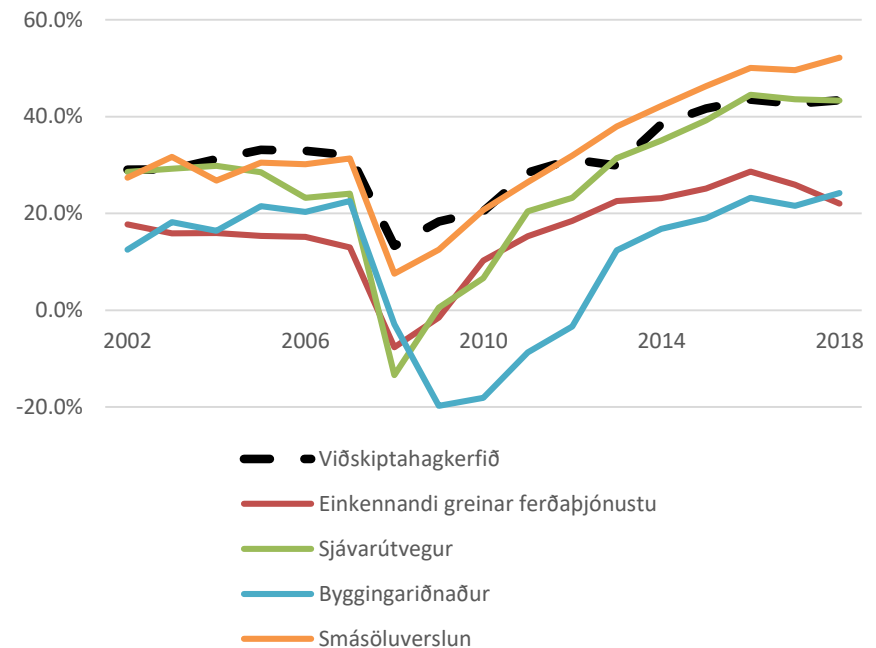
Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Helstu atvinnuvegir hafa styrkt fjárhag sinn jafnt og þétt síðustu ár

- Helstu atvinnuvegir landsins hafa aukið eiginfjárstyrk sinn jafn og þétt þann rúma áratug sem liðinn er frá hruni, einnig síðustu árin. Ferðaþjónustan hefur þó gefið eftir í þessu efni síðan 2016 vegna taps í farþegaflugi.
- Eiginfjárhlutfall í smásöluverslun var 52,1% 2018, hafði hækkað úr 42,2% 2014. Eiginfjárpáttur sjávarútvegs nam 43,3% af efnahag 2018, hafði hækkað úr 35,0% 2014. Í byggingariðnaði var 24,2% eiginfé 2018, hafði hækkað úr 16,8% árið 2014. Hlutfallið í hagkerfinu að meðaltali 2018 var 43,4%.
- Hlutfall eiginfjár af heildarfjármögnun var lægst í einkennandi greinum ferðaþjónstu af þeim meginatvinnuvegum sem hér eru sýndir. Það var 22% 2018 og hafði lækkað úr 23,2% árið 2014 (sjá næstu glæru um % án flugsins).
- Rétt er að fara varlega við samanburð á milli eiginfjárhlutfalla atvinnuvega. Eiginfjárpörf og bókfærð verðmæti eru mismunandi sem og möguleikar til veðsetningar eigna við lántöku.

Eiginfjárhlutfall í viðskiptahagkerfinu og nokkrum megingreinum 2002-18

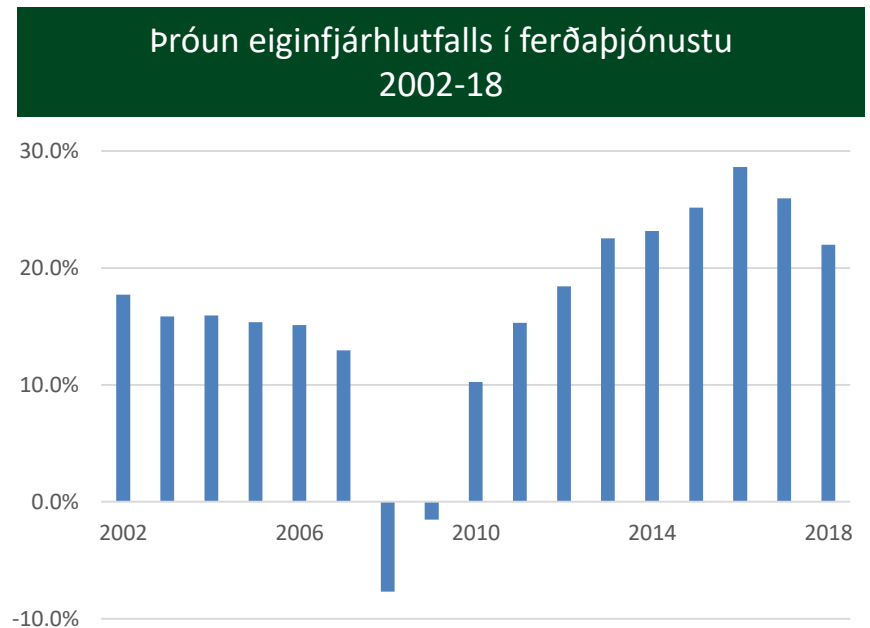

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Mikil uppbygging fjárstyrks í ferðapjónustu frá hruni

- Fjárstyrkur íslenskra ferðapjónustufyrirtækja fór heldur lækkandi á árunum fyrir hrun. Árið 2007 var eiginfjárhlutfall fyrirtækja í ferðapjónustu að meðaltali aðeins um 13%. Til samanburðar var það 32,0% í viðskiptahagkerfinu í heild það ár.
- Hrunið 2008 slengdi eiginfé ferðapjónustufyrirtækja yfir í háar neikvæðar tölur að meðaltali eins og hjá mörgum öðrum greinum. Bókfært eiginfjárhlutfall þeirra í árslok 2008 var -7,7%.
- Fjárstyrkur ferðapjónustufyrirtækja fór mjög hratt vaxandi á árunum 2009-16. Árið 2016 var eiginfjárhlutfall í ferðapjónustu orðið 28,6% en í viðskiptahagkerfinu í heild var það þá 43,5%.
- Frá 2016 hefur eiginfjárhlutfall í ferðapjónustu farið lækkandi og var komið niður í 22% 2018. Á stærstan hlut að máli tap í flugrekstri. Í flugi mældist eiginfjárhlutfallið 10,9% 2018 en í öðrum ferðagreinum 25,1% að meðaltali.

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

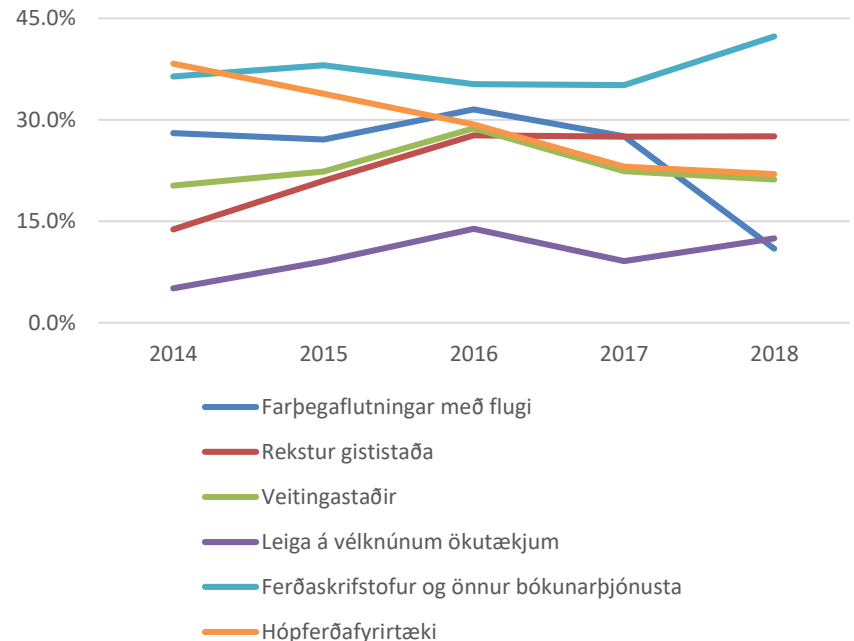

Fjárstyrkur helstu greina ferðapjónustu aukist síðustu ár fyrir utan farþegaflugið

- Glögglega má sjá að það er einkum flugið sem dregur niður fjárstyrk einkennandi greina ferðapjónustu frá 2016. Eiginfjárhlutfall 2018 var 10,9%, lækkun úr 28,0% 2014 eða um 61%.
- Eiginfjárhlutfall ferðaskrifstofa var 42,3% 2018 og hafði hækkað úr 36,4% árið 2014.
- Fyrirtæki í gistingu voru að meðaltali fjármögnuð 27,5% með eiginfé 2018, samanborið við 13,8% 2014, sem er u.þ.b. tvöföldun eiginfjárhlutfalls.
- Í veitingasölu var hlutfallið 21,2% 2018, svipað og 2014 þegar það var 20,2%.
- Hjá bílaleigum var eiginfjárhlutfallið 12,5% 2018, hafði hækkað úr 5,1% 2014 eða nærri því 1,5 sinnum. Hjá hópferðafyrirtækjum var eiginfé 22% 2018. Hefur það lækkað ár hvert síðan 2013 þegar það nam 38,8%.
- Rétt er að fara varlega við samanburð á milli eiginfjárhlutfalla ólíkra greina ferðapjónustu. Eiginfjárþörf þeirra er mismunandi sem og möguleikar til veðsetningar eigna við lántöku.

Þróun eiginfjárhlutfalls í helstu greinum ferðapjónustu 20014-18

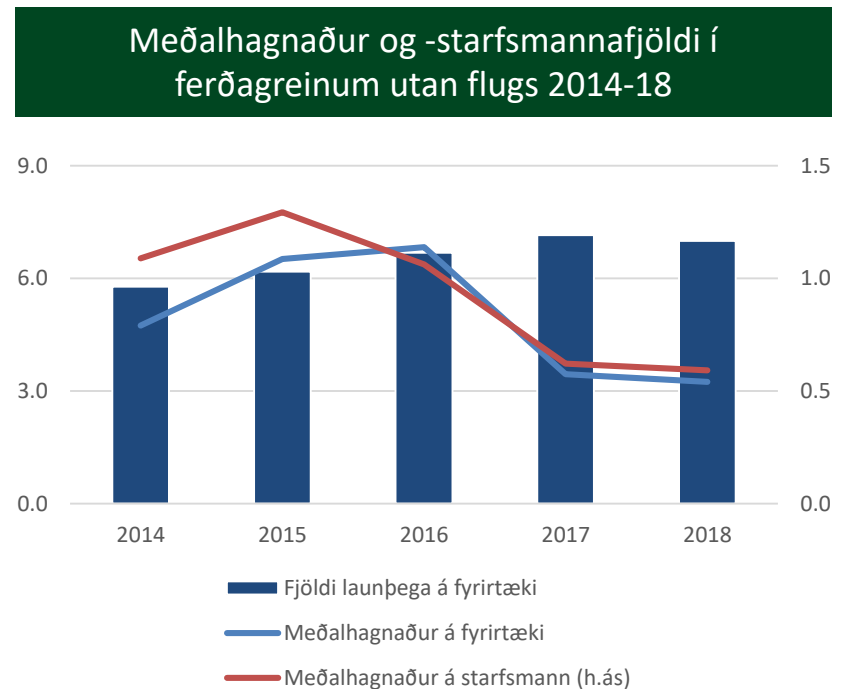

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

Lítill stækkun ferðaþjónustufyrirtækja þrátt fyrir minnkandi hagnað á einingu

- Ferðaþjónustufyrirtæki hafa lítið stækkað að meðaltali á Íslandi á liðnum árum. Meðalfjöldi starfsmanna var 4,9 árið 2003, 5,9 árið 2013 og var kominn í 6,6 árið 2018. Á fimmtán árum höfðu því íslensk ferðaþjónustu fyrirtæki stækkað um aðeins 1,7 starfsmenn að meðaltali.
- Með tiltölulega sterkri krónu, sem er allt eins líkleg til að vera sterk næstu ár, og hækkandi rekstrarkostnaði hefur arðsemi ferðaþjónustu fyrirtækja lækkað síðustu tvö ár, þótt flugið sé undanskilið. Þessi þróun er hvati til hagræðingar, m.a. með stækkun fyrirtækja.
- Mismunandi er eftir greinum ferðaþjónustu hversu mikilli hagræðingu má ná með stækkun rekstrareininga en að jafnaði nýtist fastur kostnaður betur eftir því sem umsvif eru meiri.
- Hins vegar er hugsanlegt að aðrir þættir séu ekki síður mikilvægir fyrir arðsemi fyrirtækja í ferðaþjónustu en stærð og raungengi ISK. Þar má nefna sjálfvirknivæðingu þjónustu og fækkun milliliða á milli fyrirtækja og viðskiptavina.

Einfalt meðaltal einkennandi greina ferðaþjónustu fyrir utan flug.

Í gögnunum frá hagstofu sem liggja til grundvallar útreikningi á meðalfjölda launþega á fyrirtæki og hagnaði á starfsmann er fjöldi launþega fyrir hvert ár skilgreindur svo: Meðaltalsfjöldi launþega þá mánuði sem greidd eru laun skv. staðgreiðsluskrá. Ekki er gerður greinarmunur á hlutastörfum og fullum störfum.

Heimild: Hagstofa Íslands,
Ferðamálastofa

